

Ukraińskie Towarzystwo Historyczne w Polsce

Program

V Międzynarodowej Konferencji Naukowej

**„Ukraińcy i ich sąsiedzi na przestrzeni wieków: polityka,
gospodarka, religia, kultura i życie codzienne”**

Przemyśl, Dom Ukraiński, 13–18 września 2024 r.

**KONFERENCJA ODBYWA SIĘ W RAMACH OBCHODÓW
20-LECIA DZIAŁALNOŚCI
UKRAIŃSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNEGO W POLSCE**

PATRONAT HONOROWY
Konsul Honorowy Ukrainy w Przemyślu
Aleksander BACZYK

PATRONAT MEDIALNY
Tygodnik „Nasze Słowo”

Komitet Naukowy Konferencji:

prof. dr hab. Bohdan Halczak – przewodniczący
prof. dr hab. Igor Hałagida – zastępca przewodniczącego
prof. dr hab. Jarosław Syrnyk – zastępca przewodniczącego
prof. dr hab. Rościsław Żerelik
prof. dr hab. Marek Melnyk
dr hab. Roman Wysocki
dr Grzegorz Kuprianowicz

Komitet Organizacyjny Konferencji:

prof. dr hab. Roman Drozd – przewodniczący
dr Mariusz Humecki – zastępca przewodniczącego
dr Witold Bobryk
Jarosław Wujcik
Igor Horków – sekretarz

PROGRAM

13 września 2024 (piątek)

Przyjazd uczestników, zakwaterowanie.

14 września 2024 (sobota)

godz. 8.30-9.00 – rejestracja uczestników – Dom Ukraiński, ul. Kościuszki 5

godz. 9.00-9.25 – uroczyste otwarcie konferencji (Dom Ukraiński, Aula 1 - teatralna)

godz. 9.30-15.00 – obrady w sekcjach wg określonych w programie wątków tematycznych

Sekcja 1 (Sala nr 1 - Teatralna)

RELACJE UKRAIŃSKO-POLSKIE DO ROKU 1947

Każdy z uczestników obrad ma do dyspozycji 15 minut. Może przeznaczyć je w całości na swe wystąpienie, lub umożliwić publiczności zadawanie pytań, albo podzielenie się uwagami na temat omawianej problematyki. Ostateczną decyzję w kwestii przydziału czasu dla referenta podejmuje prowadzący obrady.

Prowadzący: prof. dr hab. Roman Drozd

9.30-9.45 – dr hab. Agnieszka Teterycz-Puzio, prof. UP (Uniwersytet Pomorski w Słupsku – Polska)

Rodzina? Sojusznicy? Wrogowie? Charakter relacji Piastów oraz książąt halickich i wołyńskich w XIII w.

9.50-10.05 – doc. dr Наталія Мисак (Akademia Nauk Ukrainy - Instytut Ukrainoznawstwa im. I. Krypiakewycza we Lwowie – Ukraina)

Соціальні проблеми молоді як фактор мобілізації української та польської громадськості у Галичині наприкінці XIX – на початку XX ст.: порівняльний аспект

10.10-10.25 – doc. dr Олена Синявська (Odeski Uniwersytet Państwowy im. I. I. Miecznikowa – Ukraina)

Люблінська гімназія в Одесі (за матеріалами Державного архіву Одеської області)

10.30-10.45 – prof. dr hab. Олена Любовець (Narodowy Uniwersytet Biozasobów i Zarządzania Naturą Ukrainy w Kijowie – Ukraina)

Контроверсійні питання українсько-польських стосунків доби Української революції 1917-1921 рр.

10.50-11.05 – dr Роман Тимченко (Instytut Historii Ukrainy Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie – Ukraina)

Еволюція дипломатичних відносин УНР і Польщі: від встановлення до розриву (листопад 1918 – березень 1921 рр.)

11.15-11.35 – przerwa na kawę

Prowadzący: prof. dr hab. Igor Hałagida

11.40-11.55 – dr Witold Bobryk (Instytut Badań nad Dziedzictwem Kulturowym Europy w Białymstoku - Polska)

Geografia poparcia uzyskanego przez Blok Mniejszości Narodowych w okręgu wyborczym nr 27 (powiaty: Zamość, Biłgoraj i Tomaszów) podczas wyborów do Sejmu w 1922 roku

12.00–12.15 – prof. dr hab. Володимир Комар, (Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. W. Stefanyka w Iwano-Frankiwsku – Ukraina),

Нормалізація польсько-українських відносин у Галичині в політиці прометеїзму Польщі 1930-х років

12.20-12.35 – dr Piotr Olechowski (Instytut Strat Wojennych im. Jana Karskiego w Warszawie - Polska)

Działalność radzieckich służb specjalnych na Ukrainie Radzieckiej wobec Polaków. Próba porównania podstaw represji w latach 1937-1938; 1939-1941 oraz 1944-1946

12.40-12.55 – doc. dr Тетяна Боряк (Tetiana Boriak) (Uniwersytet Wileński – Litwa)

Голодомор в Україні: польський вимір трагедії

13.00-13.15 – dr Rafał Dyduch (Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Akcji V2 w Sarnakach - Polska)

Organizacja i działalność Ukraińskiego Komitetu Pomocowego w dystrykcie lubelskim w latach 1939 – 1941

13.20-13.35 – prof. dr hab. Igor Hałagida (Uniwersytet Gdański - Polska)

Od szefa ounowskiej bezpieki do agenta KGB - kręte drogi Myrona Matwijewki (1914-1984)

13.40-13.55 – dr Alina Bacic (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słupsku - Polska)

Sotnie starsze i młodsze... Charakterystyka porównawcza Kurenia Przemyskiego UPA

13.55-14.45 – Dyskusja plenarna

15.00-16.00 – Obiad (Dom Ukraiński)

17.00 - Wręczenie medali „СТОРОЖ ПАМ’ЯТІ” (Dom Ukraiński, Sala Teatralna)

17.30-19.00 – Wieczór autorski. Spotkanie z prof. dr. hab. Romanem Drozdem, poświęcone XX-leciu Ukraińskiego Towarzystwa Historycznego w Polsce (Dom Ukraiński, Sala Teatralna).

19.00 – Kolacja (Dom Ukraiński)

Sekcja 2 (sala nr 2)

POLSKO-UKRAIŃSKI DIALOG HISTORYCZNY

Każdy z uczestników obrad ma do dyspozycji 15 minut. Może przeznaczyć je w całości na swe wystąpienie, lub umożliwić publiczności zadawanie pytań, albo podzielenie się uwagami na temat omawianej problematyki. Ostateczną decyzję w kwestii przydziału czasu dla referenta podejmuje prowadzący obrady.

Prowadzący: prof. dr hab. Bohdan Halczak

9.30-9.45 – prof. dr hab. Віталій Макар, prof. dr hab. Юрій Макар (Czerniowiecki Uniwersytet Państwowy im. Jurija Fedkowycza – Ukraina)

Обмін населенням між Польщею та УРСР: його наслідки для переселених українців

9.50-10.05 – prof. dr hab. Marek Melnyk (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie – Polska)

Moralne dylematy akcji „Wisła”

10.10-10.25 – prof. dr hab. Bohdan Halczak (Uniwersytet Zielonogórski – Polska)

Batalia administracyjno - sądowa ludności z akcji „Wisła” o nieruchomości, zawłaszczone bezprawnie przez władze komunistyczne

10.30-10.45 – dr Krzysztof Persak (Instytut Studiów Politycznych PAN – Polska)

Śledztwo IPN w sprawie Akcji „Wisła” – analiza krytyczna postanowienia o jego umorzeniu z powodu braku znamion czynu zabronionego

10.50-11.05 – dr hab. Roman Wysocki, prof. UMCS (Instytut Historii UMCS – Polska)

Dyskusje historyków w trakcie wojny. Współczesny polsko-ukraiński dialog historyczny w okowach polityki historycznej

11.15-11.35 – przerwa na kawę

11.40-11.55 – prof. dr hab. Людмила Стрільчук (Wołyński Uniwersytet Państwowy im. Łesi Ukrainki – Ukraina)

Історична пам'ять українців та поляків як елемент гібридної війни Росії

12.00-12.15 – prof. dr hab. Василь Деревінський (Kijowski Państwowy Uniwersytet Budownictwa i Architektury - Ukraina)

Позиція Вячеслава Чорновола щодо українсько-польських відносин у 1987–1989 рр.

12.20-12.35 – dr Grzegorz Kuprianowicz (Podlaski Instytut Naukowy w Bielsku Podlaskim – Polska)

Юрій Гаврилюк – український історик, пимсьменник, публіцист, редактор та фотомитець з Підляшшя: біографічний нарис

12.34-13.30 - Dyskusja plenarna

15.00-16.00 – Obiad (Dom Ukraiński)

17.00 - Wręczenie medali „СТОРОЖ ПАМ'ЯТІ” (Dom Ukraiński, Sala Teatralna)

17.30-19.00 – Wieczór autorski. Spotkanie z prof. dr. hab. Romanem Drozdem, poświęcone XX-leciu Ukraińskiego Towarzystwa Historycznego w Polsce (Dom Ukraiński, Sala Teatralna).

19.00 – Kolacja (Dom Ukraiński)

Sekcja 3 (sala nr 3)

RELACJE MIĘDZYKULTUROWE

Każdy z uczestników obrad ma do dyspozycji 15 minut. Może przeznaczyć je w całości na swe wystąpienie, lub umożliwić publiczności zadawanie pytań, albo podzielenie się uwagami na temat omawianej problematyki. Ostateczną decyzję w kwestii przydziału czasu dla referenta podejmuje prowadzący obrady.

Prowadzący: dr Olga Kich-Maslej

9.30-9.45 – ks. prof. dr hab. Stanisław Nabywaniec (Uniwersytet Rzeszowski – Polska)

Rodziny i środowiska kapłańskie w Eparchii Przemyskiej i w Administraturze Apostolskiej Łemkowszczyzny w I. połowie XX w.

9.50-10.05 – dr Edyta Chomentowska (Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II – Polska)

Greek Catholic decanal network on the territory of the Apostolic Administration of Lemkivshchyna around 1938 in a cartographic-geographical perspective.

10.10-10.25 – mgr inż. arch. Alicja Hrehorowicz – Nowak (Politechnika Krakowska – Polska)

Společna świadomość dziedzictwa kulturowego Wołochów na obszarze osadnictwa łemkowskiego

10.30-10.45 – dr inż. Hanna Hrehorowicz – Gaber, prof. PK (Politechnika Krakowska – Polska)
Zmiany w krajobrazie kulturowym i architekturze dawnej stolicy Łemków w Beskidzie Niskim

10.50-11.05 – mgr inż. arch. Beata Bajon, (Politechnika Krakowska – Polska)
Relacje międzykulturowe i ich odwzorowanie w budownictwie i architekturze na obszarze transgranicznym Beskidu Sądeckiego

11.15-11.35 – przerwa na kawę

11.50-12.05 – dr Маріанна Мовна (Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka Narodowej Akademii Nauk Ukrainy - Ukraina)
Сучасні туристичні путівники українсько-польським пограниччям: культурний контент

12.10-12.25 – dr hab. Уляна Мовна (Instytut Ludoznawstwa Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Lwów – Ukraina),
Пасічняцький вадетесит о. Мирона Літинського 1912 р. та його проєкція в експедиційних матеріалах з українсько-польського суміжжя початку XXI ст. (Надсяння)

12.30-12.45 – dr Olga Kich-Maslej (Uniwersytet Jagielloński – Polska)
Niematerialne dziedzictwo kulturowe Ukraińców w Polsce: mapowanie i upowszechnianie. Perspektywa Europa Nostra

12.50-13.05 – Anton Huz (Uniwersytet Gdański - Polska)
Losy Mariupolskiego Muzeum Krajoznawczego i jego zbiorów w kontekście ochrony dziedzictwa kulturowego

13.10-13.25 – Larysa Sugay (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu – Polska)
Зміни в релігійних переконаннях: досвід української молоді з довідом примусової міграції в польській системі освіти

13.30-13.45 – dr Ольга Гольд (Aix – Marseille University – Francja)
Українські традиції відносин з релігійними меншинами: приклад іудаїзму

13.50-14.05 – dr Igor Ksenicz (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu – Polska)
Samorząd terytorialny w Polsce jako punkt odniesienia dla ukraińskiej reformy samorządowej

14.05-14.45 - Dyskusja plenarna

15.00-16.00 – Obiad (Dom Ukraiński)

17.00 - Wręczenie medali „СТОРОЖ ПАМ'ЯТІ” (Dom Ukraiński, Sala Teatralna)

17.30-19.00 – Wieczór autorski. Spotkanie z prof. dr. hab. Romanem Drozdem, poświęcone XX-leciu Ukraińskiego Towarzystwa Historycznego w Polsce (Dom Ukraiński, Sala Teatralna).

19.00 – Kolacja (Dom Ukraiński)

Секція 4 (сала nr 4)

**RELACJE UKRAIŃCÓW Z INNYMI NARODAMI
(OPRÓCZ NARODU POLSKIEGO)**

Każdy z uczestników obrad ma do dyspozycji 15 minut. Może przeznaczyć je w całości na swe wystąpienie, lub umożliwić publiczności zadawanie pytań, albo podzielenie się uwagami na temat omawianej problematyki. Ostateczną decyzję w kwestii przydziału czasu dla referenta podejmuje prowadzący obrady.

Prowadzący: prof. dr hab. Michał Śmigiel

9.30-9.45 – prof. dr hab. Andrzej Małkiewicz (Uniwersytet Zielonogórski - Polska), **dr hab. Piotr Szymaniec, prof. ANS** (Akademia Nauk Stosowanych im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu - Polska)

Indie wobec wojny w Ukrainie

9.50-10.05 – doc. dr Владислав Струтинський (Uniwersytet Państwowy im. J. Fedkowycza w Czerniowcach – Ukraina)

Громадські організації національних громад Чернівецької області та російсько-українська війна: позиція та реальна діяльність

10.10-10.25 – dr Єва Рибалт (Ukraińska Platforma Oświatowa - Ukraina)

Італійські історики про війну Росії проти України. Внесок в історіографію «глобального півдня»?

10.30-10.45 – dr Dawid Michalski (Uniwersytet Gdański - Polska)

Finlandia wobec wojny rosyjsko-ukraińskiej

10.50-11.05 - dr Оксана Кошулько (Oksana Koshulko) (Akademia Gurniczo-Hutnicza Kraków)

Вивчення того, як кривава війна Росії в Україні призвела до вивчення та переосмислення українцями своєї історії як Європейської нації

11.15-11.35 – przerwa na kawę

11.40–11.55 – prof. dr hab. Michał Śmigiel (Uniwersytet im. Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy – Słowacja)

Ukrajinské emigrantské organizácie v Československu v 20. – 30. rokoch 20. storočia

12.00-12.15 – prof. dr hab. Ліля Циганенко (Izmailski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny – Ukraina)

Українці та німці у спільній історії на землях Бессарабії

12.20-12.35 – prof. dr hab. Олександр Добржанський (Uniwersytet Państwowy im. J. Fedkowycza w Czerniowcach – Ukraina)

Українці Галичини, Буковини і Закарпаття в політиці Росії другої половини XIX – початку XX ст.

12.40-12.55 – prof. dr hab. Оксана Каліщук (Wołyński Uniwersytet Państwowy im. Łesi Ukrainki – Ukraina)

Мешканці єврейських штетлів Західної Волині і їх українські сусіди: досвід 19 – початку 20 ст.

13.00-13.15 – doc. dr Олена Дьякова (Charkowski Uniwersytet Pedagogiczny – Ukraina)

Європейські номінації в сучасній топонімії Харкова

13.20-13.35 – doc. dr Ольга Каковкіна (Dniprovsky Państwowy Uniwersytet im. Olesia Honczara - Ukraina)

«Нові радянські громадяни» у пошуку себе: емігранти у Дніпропетровську та області у 1950-х – 1980-х рр.

13.40-13.55 – dr Nataliia Khomenko (Uniwersytet Warszawski - Polska)

„Interwencja kulturalna” Zachodu w środowiskach młodzieżowych w Ukraińskiej Socjalistycznej Republice Radzieckiej w latach 50-tych i 60-tych XX w.: wybrane aspekty praktyk codziennych

14.00-14.45 Dyskusja plenarna

15.00-16.00 – Obiad (Dom Ukraiński)

17.00 - Wręczenie medali „СТОРОЖ ПАМ’ЯТІ” (Dom Ukraiński, Sala Teatralna)

17.30-19.00 – Wieczór autorski. Spotkanie z prof. dr. hab. Romanem Drozdem, poświęcone XX-leciu Ukraińskiego Towarzystwa Historycznego w Polsce (Dom Ukraiński, Sala Teatralna).

19.00 – Kolacja (Dom Ukraiński)

15 września 2024 (niedziela)

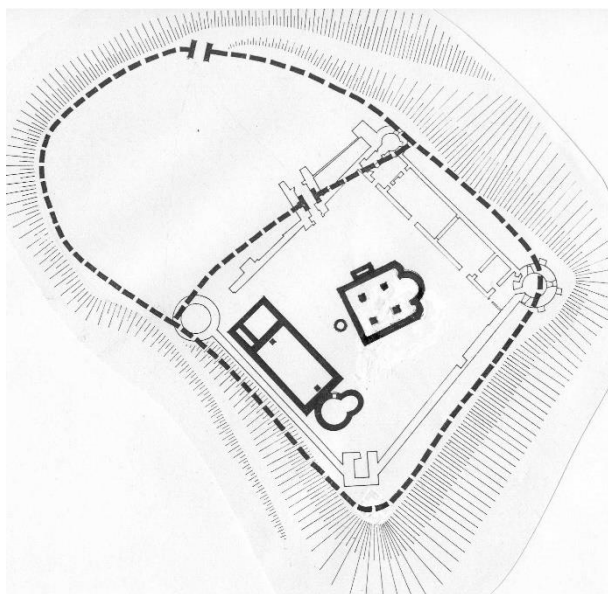
Wyjazd uczestników.

Dla zainteresowanych nabożeństwa: greckokatolickie, prawosławne, rzymskokatolickie.

9.00, 11.00 – Liturgia Boska w greckokatolickim Soborze Metropolitalnym św. Jana Chrzciciela (*ul. Katedralna 1*)

9.00 – Liturgia Boska w Cerkwi prawosławnej pw. Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy (*ul. Wilczańska 24*)

7.00, 8.30, 10.00 – Msza Święta w rzymskokatolickiej Bazylice Archikatedralnej pw. św. Jana Chrzciciela i Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (*ul. Zamkowa 3*)

Перемиський замок. Палацовий комплекс з каплицею та кафедральний собор Володаря Ростиславича в XII столітті, (реконструкція В. Петрика)

Współpraca:

Związek Ukraińców w Polsce, Oddział w Przemyślu

Дом Український в Пржемышлі

Український «Народний дім» у Перемишлі

Patronat Honorowy:

Konsul Honorowy Ukrainy w Przemyślu

Aleksander BACZYK

Patronat medialny:

Наше Слово